

RAADSBIJEENKOMST

BESPREKING RESULTATEN FOTO LOKALE DEMOCRATIE

GEMEENTE VOORST

20 november 2017
Erik Koopman
Vincent van Stipdonk

Agenda

- 19.30 uur** **Opening door burgemeester**
- 19.35 uur** **Presentatie foto lokale democratie**
door Erik Koopman en Vincent van Stipdonk
- 20.00 uur** **Vragen en discussie**
- 20.30 uur** **pauze**
- 20.45 uur** **Terugblik Dag Lokale Democratie: welke inspiratie hebben wij daar opgedaan voor Voorst?**
- 20.55 uur** **Van foto naar verbeterplan: bespreken verbeterideeën, keuze bepalen en vervolgspraken**
- 21.30 uur** **Afsluiting**

Ter herinnering: doel van dit traject

- Het beter **benutten van kennis, kansen en creativiteit** in de samenleving ten behoeve van de politieke besluitvorming en betere oplossingen.
- Het **versterken van de legitimiteit** van keuzes door de samenleving beter te betrekken bij de verantwoording over de uitkomsten van besluitvorming.

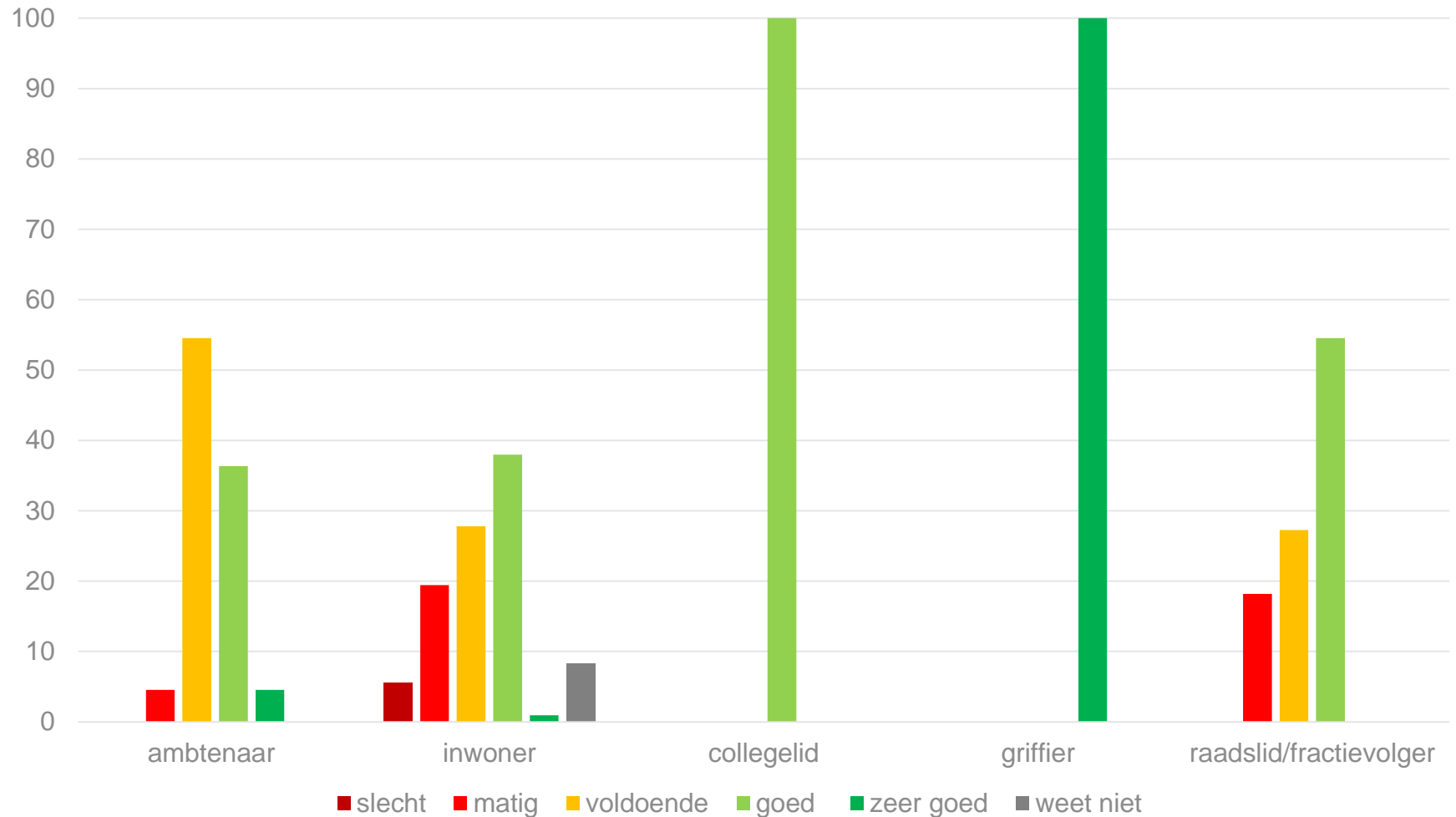
Respons

Ambtenaar	15%	22
Bewoner	76%	110
Collegelid	1%	1*
Griffier/griffiemedewerker	1 %	1*
Raadslid/fractievolger	7%	11
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>145</i>

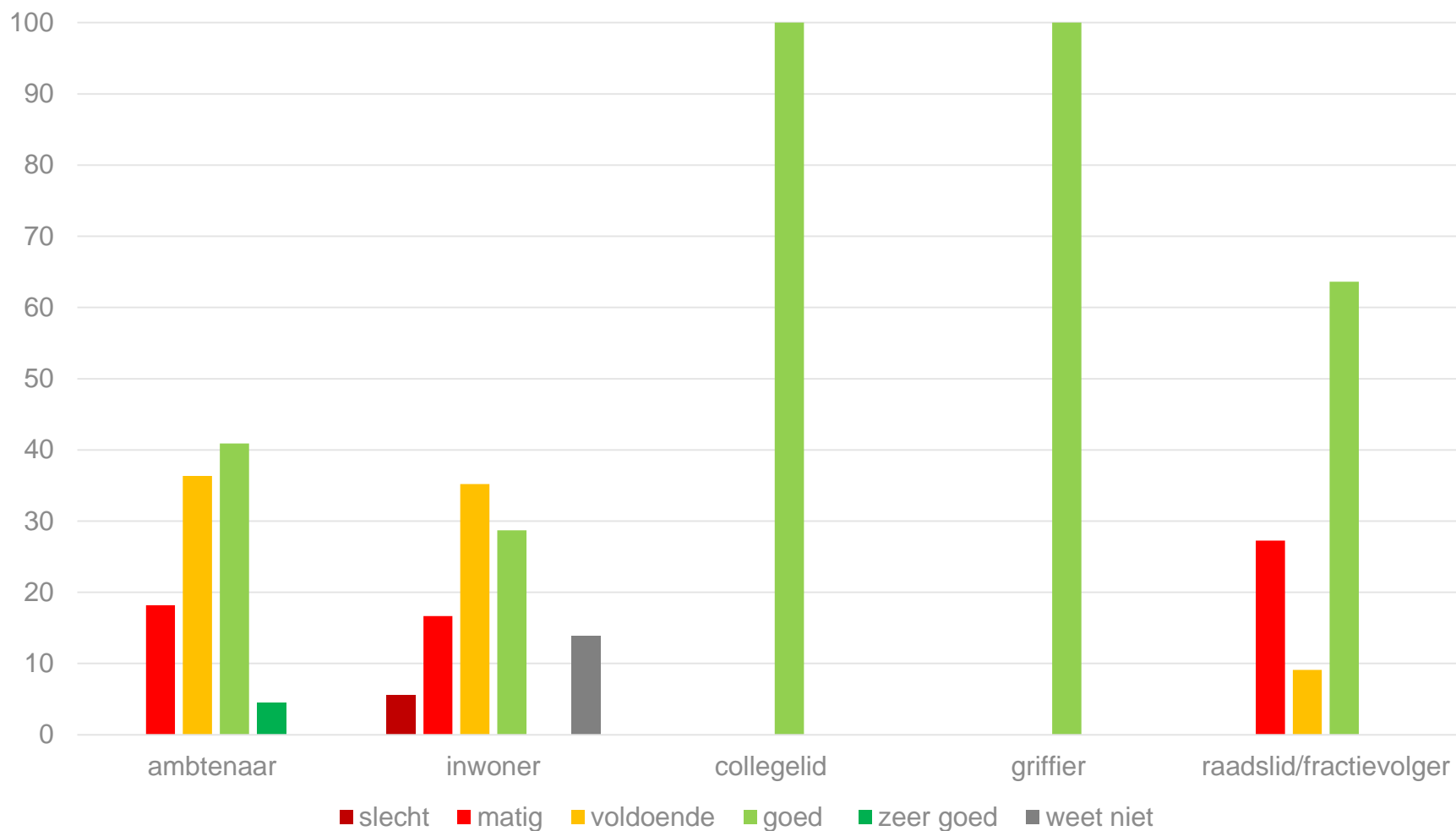
Over lokale democratie

- Alle groepen beoordelen lokale democratie overwegend als voldoende tot goed
- Inwoners zijn minst positief over lokale democratie, college en griffie meest positief
- Raad zelf meest kritisch op eigen rol
- Inwoners meest kritisch over samenwerking raadsleden – inwoners
- Oordeel over functioneren college positief; inwoners daarbij relatief meest kritisch
- Inwoners meest tevreden over samenwerking met ambtenaren, daarna over samenwerking met college, dan over samenwerking met raadsleden

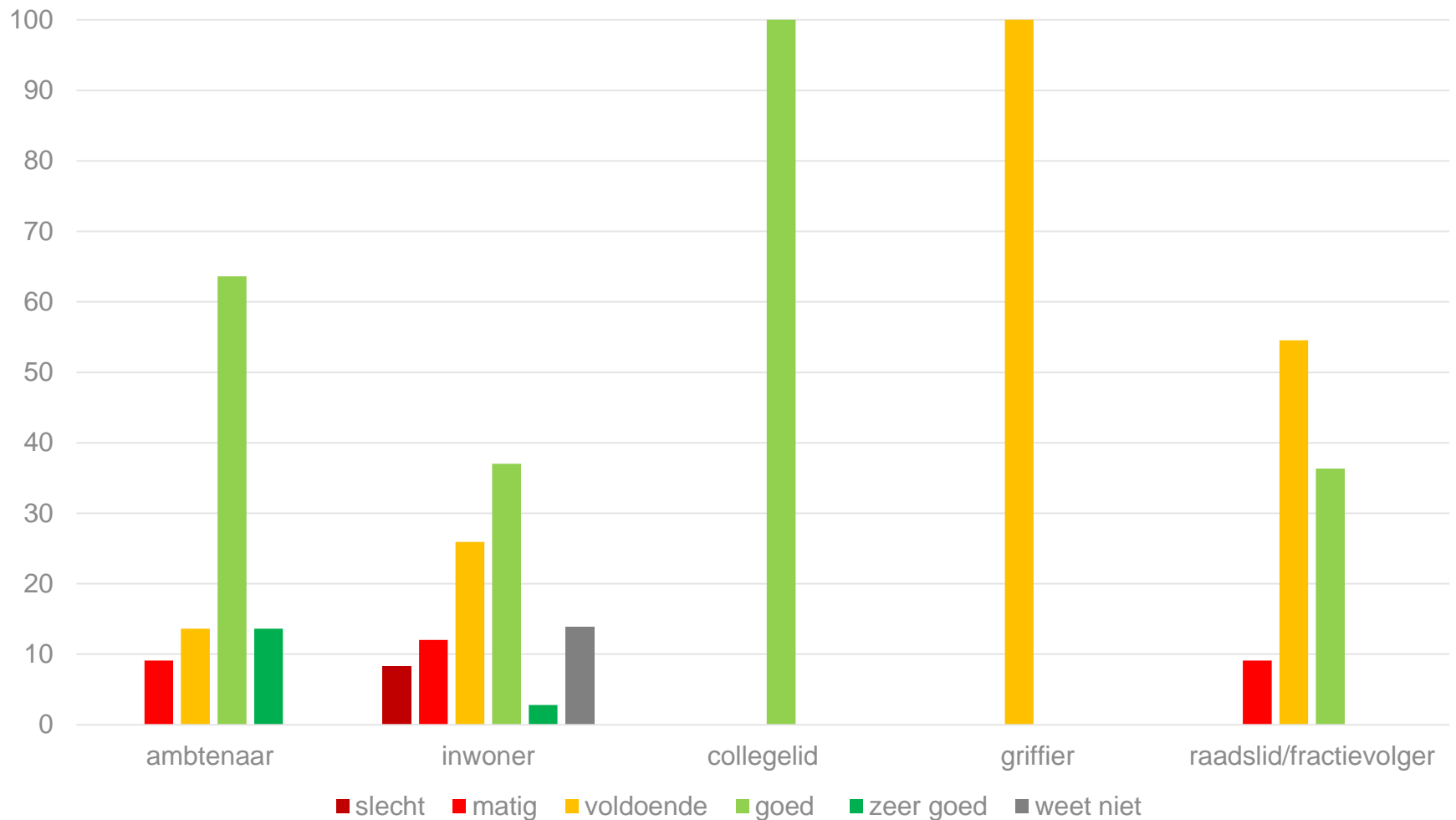
Wat vindt u van het functioneren van de lokale democratie in uw gemeente? %

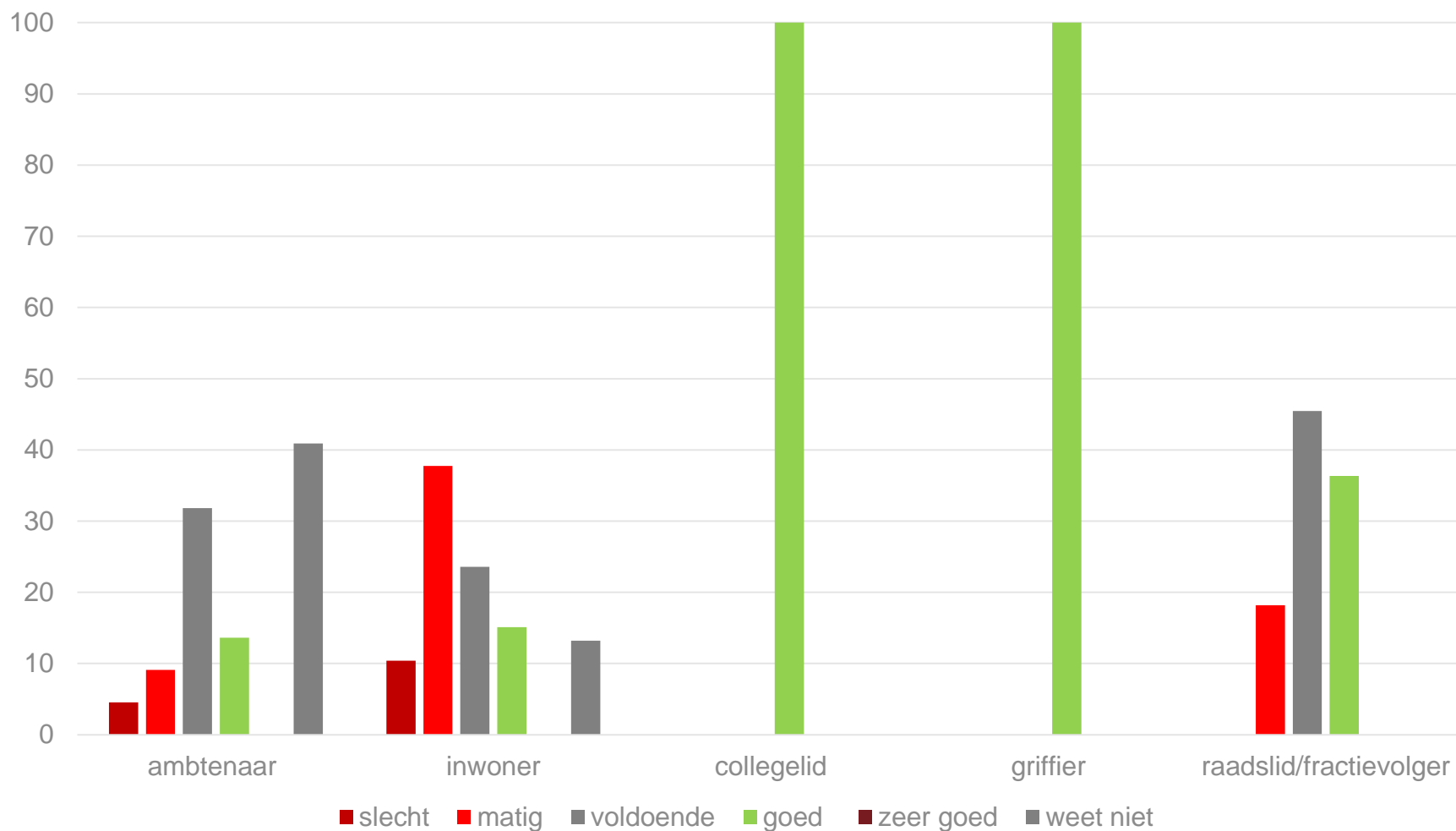
Wat vindt u van het functioneren van de gemeenteraad? %

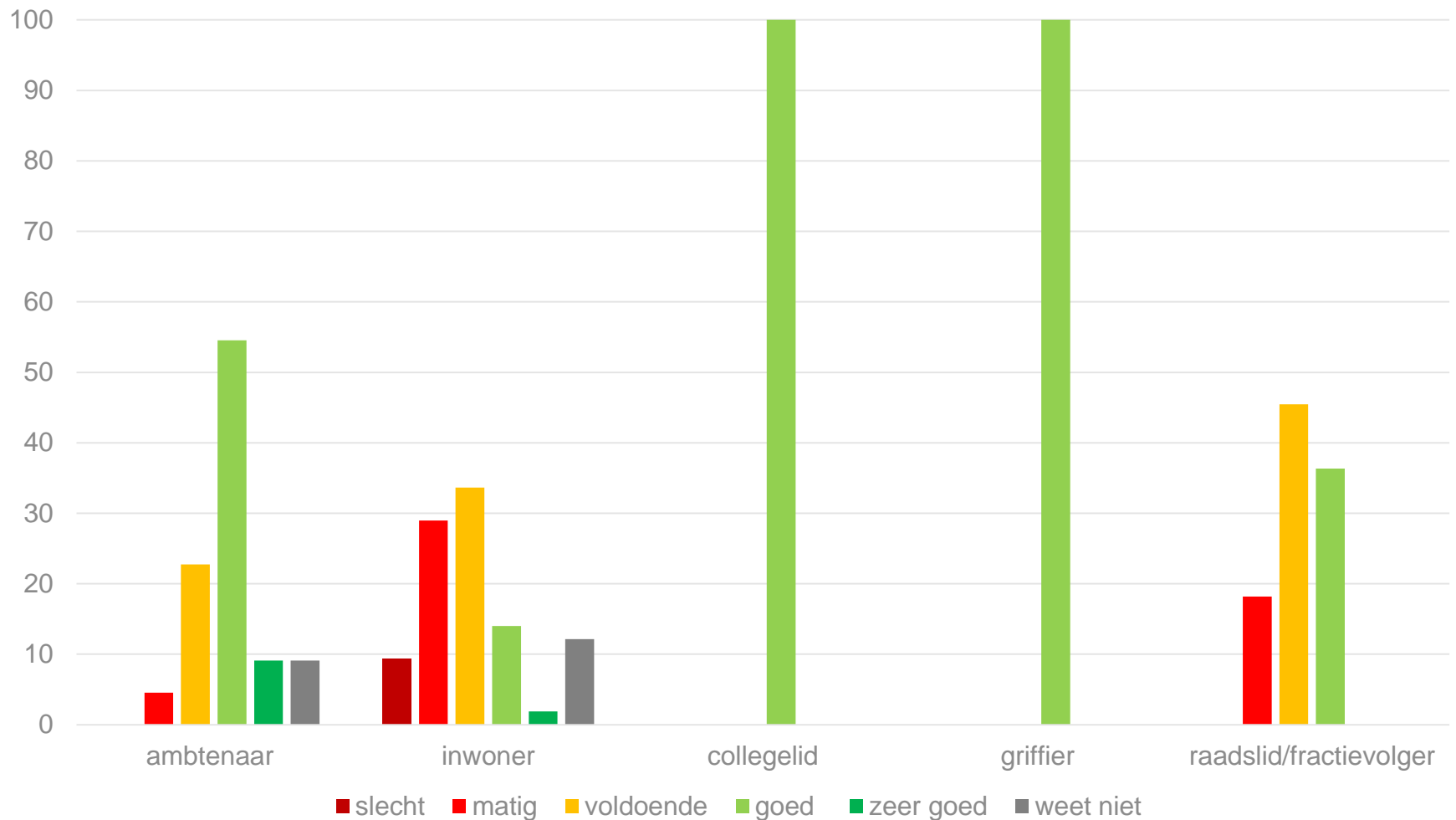
Wat vindt u van het functioneren van het college van B&W? %

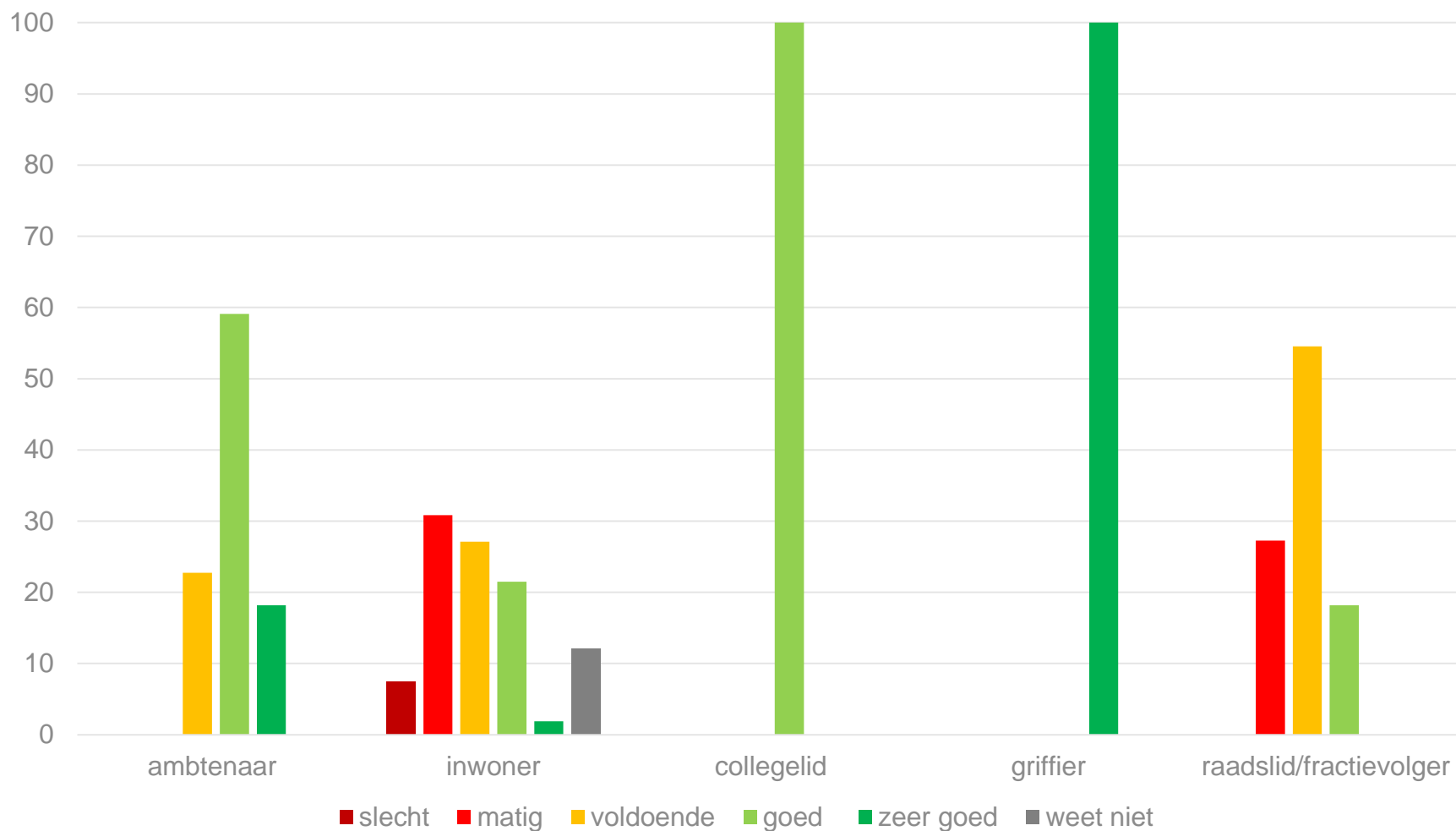
Wat vindt u van de samenwerking tussen raadsleden en inwoners? %

Wat vindt u van de samenwerking tussen college en inwoners? %

Wat vindt u van de samenwerking tussen ambtenaren en inwoners? %

Waar moeten we prioriteit aan geven?

- **Meeste prioriteit wordt gegeven aan**
 1. Meer inzet van digitale middelen om bewoners te laten meepraten en meebeslissen
 2. Afzijdige groepen betrekken
 3. Experimenteren met nieuwe vormen van democratie
- **Inwoners geven meeste prioriteit aan**
 1. Meer inzet digitale middelen om bewoners te laten meepraten en meebeslissen
 2. Meer zeggenschap van raad naar inwoners
 3. Afzijdige groepen betrekken
 4. Experimenteren met nieuwe vormen van democratie
- **Raadsleden zijn behoudender dan alle anderen als het gaat om verandering (bijna overal lagere prioriteit)**

Welke punten hebben prioriteit?

In de cellen het % respondenten dat aangeeft dat dit hoge of hoogste prioriteit verdient	training raadsleden en lokale bestuurders	vernieuwing rol raad	Experimenteren nieuwe vormen democratie	andere checks&balances	vernieuwing politieke partijen	afzijdige groepen betrekken	meer directe democratie	digitale meepraten inwoners	meer zeggenschap van raad naar inwoners
ambtenaar	50	55	59	9,09	33,25	68,2	40,9	86,3	27,3
inwoner	41,67	39,85	50,5	45,5	31,48	50,4	39,8	68,5	57,1
collegelid	0	100	100	0	0	100	100	100	0
griffier	100	0	100	0	100	100	0	100	0
raadslid/fractievolger	45,45	36,36	36,36	45,45	18,18	36,36	0	55,55	27,27

Democratische waarden

Hoe scoort de gemeente op...

Rangorde (van hoog naar laag)

Intern (nauwelijks rangorde)

1. Transparantie
 2. Zeggenschap
 3. Inclusiviteit
 4. Burgerschap
 5. Checks and balances
 6. Legitimiteit
 7. Deliberatie
-

Inwoners

1. Transparantie
2. Inclusiviteit
3. Deliberatie
4. Checks and balances
5. Zeggenschap
6. Burgerschap
7. Legitimiteit

Democratische waarden

Hoe scoort de gemeente op...

% eens of helemaal eens dat onze gemeente investeert in:	Deliberatie	Checks&balances	Inclusiviteit	Zeggenschap	Transparantie	Burgerschap	Legitimiteit
ambtenaren	59,1	68,2	77,3	63,6	68,2	50	59,1
inwoners	41,7	32,7	42,6	32,7	→ 50,5	→ 28,7	→ 17,5
collegelid	100	100	100	100	100	100	→ 0
griffier	100	100	0	100	100	→ 0	100
raadsleden /fractievoorgaanders	81,8	45,5	54,5	→ 20	64,5	36,4	63,6

Functioneren raad

- 53% van inwoners vindt dat gemeenteraad inwoners de kans geeft om mee te praten over lokale kwesties, 20% is het daarmee oneens. Inwoners hebben hier een duidelijk minder positief beeld van dan de andere groepen
- Inwoners en griffie het minst positief over of de raad nagaat in hoeverre inwoners tevreden zijn met proces en uitkomst van besluitvorming
- Raadsleden denken minder positief over of door inwoners gemaakte keuzes doorwerken in beleid

Functioneren raad

- Gaat de raad na in hoeverre inwoners tevreden zijn met proces en uitkomst van besluitvorming?

Rijlabels	1 Helemaal oneens	2 Oneens	3 Neutraal	4 Eens	5 Helemaal eens	6 Weet ik niet	Eindtotaal
Ambtenaar	0,00%	31,82%	27,27%	27,27%	0,00%	13,64%	100,00%
Bewoner	9,26%	37,04%	17,59%	16,67%	1,85%	17,59%	100,00%
Collegelid	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Griffier/griffiemedewerker	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Raadslid/fractievoelger	9,09%	18,18%	36,36%	27,27%	9,09%	0,00%	100,00%
Eindtotaal	7,69%	34,97%	20,28%	19,58%	2,10%	15,38%	100,00%

- De mate waarin groepen vinden dat de raad bewaakt dat door inwoners gemaakte keuzes doorwerken in beleid:

Rijlabels	2 Oneens	3 Neutraal	4 Eens	5 Helemaal ee	6 Weet ik niet	Eindtotaal
Ambtenaar	13,64%	50,00%	22,73%	4,55%	9,09%	100,00%
Collegelid	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Griffier/griffiemedewerker	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Raadslid/fractievoelger	36,36%	36,36%	18,18%	9,09%	0,00%	100,00%
Eindtotaal	22,86%	42,86%	22,86%	5,71%	5,71%	100,00%

Functioneren college

- Alle groepen zijn neutraal tot positief over rol college besluitvorming en over de mate waarin het college inwoners de kans geeft mee te praten over lokale kwesties
- College en ambtenaren zijn positiever over de inzet van het college om ondervertegenwoordigde inwoners te betrekken dan de andere groepen. De helft van de bewoners is neutraal tot positief, onder raadsleden en griffie is de meerderheid negatief hierover
- Ook het college gaat weinig na in hoeverre inwoners tevreden zijn met proces en uitkomst van besluitvorming.
- Alle groepen zijn neutraal tot tevreden over de mate waarin het college zorgt dat door inwoners gemaakte keuzes doorwerken in beleid

Functioneren college

- In hoeverre zijn de groepen tevreden met proces en uitkomst van besluitvorming?

Rijlabels	1 Helemaal oneens	2 Oneens	3 Neutraal	4 Eens	5 Helemaal eens	6 Weet ik niet	Eindtotaal
Ambtenaar	4,55%	27,27%	31,82%	18,18%	0,00%	18,18%	100,00%
Bewoner	8,33%	25,93%	28,70%	11,11%	4,63%	21,30%	100,00%
Collegelid	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Griffier/griffiemedewerker	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Raadslid/fractievoolger	0,00%	45,45%	45,45%	9,09%	0,00%	0,00%	100,00%
Eindtotaal	7,69%	27,27%	30,07%	12,59%	3,50%	18,88%	100,00%

Initiatieven en andere vormen van participatie (1)

- Alle groepen overwegend neutraal tot positief over de mate waarin raad, college en ambtenaren inspelen op maatschappelijke initiatieven.
- Alle groepen (zeer) eens met de stelling dat inwoners die problemen in hun wijk of dorp willen aanpakken, of hun wijk of dorp willen verbeteren, (financiële) ondersteuning van de gemeente moeten krijgen
- In alle groepen is een meerderheid oneens of neutraal over de stelling dat gemeente duidelijk maakt welke taken voor de gemeente, welke voor de gemeenschap en welke voor gemeente én gemeenschap samen zijn.

Initiatieven en andere vormen van participatie (2)

- Alle groepen vinden dat inwoners vaker moeten kunnen meedenken en meepraten:

Rijlabels	1 Helemaal oneens	2 Oneens	3 Neutraal	4 Eens	5 Helemaal eens	6 Weet ik niet	Eindtotaal
Ambtenaar	0,00%	9,52%	9,52%	80,95%	0,00%	0,00%	100,00%
Bewoner	0,00%	1,85%	11,11%	55,56%	29,63%	1,85%	100,00%
Collegelid	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Griffier/griffiemedewerker	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%
Raadslid/fractievoolger	9,09%	9,09%	36,36%	36,36%	9,09%	0,00%	100,00%
Eindtotaal	0,70%	3,52%	12,68%	57,75%	23,94%	1,41%	100,00%

maar alleen inwoners, college en ambtenaren vinden dat inwoners ook vaker moeten kunnen meebeslissen:

Rijlabels	1 Helemaal oneens	2 Oneens	3 Neutraal	4 Eens	5 Helemaal eens	6 Weet ik niet	Eindtotaal
Ambtenaar	9,52%	19,05%	14,29%	57,14%	0,00%	0,00%	100,00%
Bewoner	4,63%	13,89%	25,93%	29,63%	23,15%	2,78%	100,00%
Collegelid	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Griffier/griffiemedewerker	0,00%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Raadslid/fractievoolger	27,27%	36,36%	36,36%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Eindtotaal	7,04%	16,90%	24,65%	31,69%	17,61%	2,11%	100,00%

- De meerderheid van alle groepen, m.u.v.de griffier, vindt dat er genoeg mogelijkheden zijn om digitaal te participeren

Initiatieven en andere vormen van participatie (3)

- Met name inwoners en raadsleden vinden dat gemeente meer kan doen om jongeren te motiveren om betrokken te raken
- Met name over bovengemeentelijke vraagstukken kunnen inwoners niet voldoende meepraten. Over de inrichting van de wijk, gezondheid en onderwijs kunnen zij meer meepraten.
- College en raad worden gezien als de belangrijkste hoeders van de kwaliteit van de lokale democratie, nu en in de toekomst. Rekenkamer en pers worden met name door inwoners minder in die rol gezien, maar door ambtenaren en college juist wel.
- Ki

Samenvattend i.c.m. uitkomsten 28-8

- Het gaat in Voorst al behoorlijk goed
- Inwoners zijn meest kritisch op de raad en op de samenwerking raadsleden-inwoners
- Raadsleden zijn het meest behoudend als het gaat om vernieuwing
- Reacties over prioriteiten (prio 1: meer digitale mogelijkheden) zijn niet consistent met tevredenheid over huidige situatie (voldoende digitale mogelijkheden)
- Vooral ruimte voor verbetering in legitimering van keuzes en beleid: hoe werken keuzes inwoners door in besluitvorming en beleid?
- Iedereen voor mee meepraten en – denken.
Raadsleden minder voor meebeslissen

Pauze

Terugblik Dag Lokale Democratie

- **Wat hebben wij voor Voorst meegenomen of opgestoken?**

Samen evalueren

Dit doen wij nu...

We evalueren op een vernieuwende manier:

- Het experiment met zelfbeheer in Muzerijk (multi-functioneel centrum) via een socratisch gesprek;
- dialoog en besluitvorming over het vluchtelingenvraagstuk;
- de vernieuwende manier van totstandkoming van de gemeentebegroting; raadsleden en inwoners interviewen de deelnemers met een democratische bril op;
- het proces om tot een plan voor Moleneind te komen waarschijnlijk via een interactieve krachtenveldanalyse.

Het mooiste en/of meest leerzame aan het traject is (of wordt)...

- Het feit dat gemeente, inwoners en organisaties samen evalueren. Vaak heeft één van de partijen de regie.
- Hoe pakken de verschillende evaluatiemethoden uit, werkt het, komt de interactie goed op gang?

En het meest spannende en/of lastige aan het traject is (of wordt)...

- Levert het 'traject' bruikbare aanbevelingen op?
- Doen er voldoende raadsleden mee?

Wat wij graag van de anderen willen weten is...

Vorig jaar stond het vluchtelingenvraagstuk hoog op de maatschappelijke en politieke agenda. In Uden hebben we onder meer een maatschappelijke dialoog in Markant georganiseerd. Deze dialoog was beeldvormend voor de raad. De raad heeft de uitkomsten gebruikt bij het nemen van een besluit over de opvang van vluchtelingen. Daarna heeft een groep inwoners nagedacht over een geschikte opvanglocatie en hierover geadviseerd aan het college.

Vraag aan de andere gemeentes:

- Vraag aan de andere gemeentes:
- wie heeft er suggesties voor een originele en snel uitvoerbare evaluatievorm?
 - hoe enthousiasmeer je raadsleden om mee te doen?
 - wat zijn bruikbare aanbevelingen?

Testlab Foto Lokale Democratie

* Gemeente Rochem

* Wij doen mee:

- omdat raad wil weten waar Rochem staat
- raad heeft afgelopen 4 jaar gewerkt aan veranderende rol → "experimenteeragenda"
- raad wil door (externe) reflectie leren + doorgeven
- valt samen met 2 andere trajecten
 1. Staat 4d Raad: interne reflectie door raad
 2. Aanpassen vergadermodel

* Dit doen wij nu:

- 21 interviews: duo's (Raadslid/collegelid/ambtenaar)
- 4 casus onderzoeken: duo Raadslid/g.s./bm
- interne enquête: Raad/college/griffie/organisatie
- externe enquête: via inwonerspanel Rochem Spreekt
652 panelleden gereageerd (respons 55%)
- 27 november: Brede bijeenkomst → 1^e bevindingen van analyse

* Mooiste en/of leerzame aan het traject:

- alle deelnemers ervaren veel plezier aan traject door met elkaar het gesprek aan te gaan en ervaringen te delen
- interviews leveren veel tips op voor vervolg

* Meest spannende / lastige aan traject is:

- hoe wordt analyse omgezet in concrete "tips + tricks" zodat dit kan worden meegegeven aan nieuwe Raad?

Willen weten van anderen:

- * Hoe krijg je ook de wat mindere enthousiaste Raadsleden mee in dit veranderingstraject?

DE FRYSKE MARREN

Gemeente De Fryske Marren

De foto

Wij willen helder krijgen op welke thema's de gemeente (raad/college/ambtenaren) meer ruimte, verantwoordelijkheid en zeggenschap kan en wil geven aan de gemeenschap.

Wij verzamelen informatie door:

- Belronde met inwoners
- Diepte-interviews over initiatieven van inwoners
- Enquête voor inwoners, raad, college en ambtenaren
- Bijeenkomsten

Het mooiste aan het traject zijn de gesprekken, waaruit waardevolle informatie van inwoners en organisaties komt.

Na het eindontwerp van de foto zal de gemeente een vertaalslag maken, zodat we klaar zijn voor initiatieven uit de samenleving.

Van foto naar verbeterplan: wat gaan we in Voorst doen?

1. Meer duidelijkheid over waar de gemeente over gaat en waar de gemeente niet over wil gaan (duidelijke kaders over bewegingsvrijheid en zeggenschap op sublokaal niveau) als basis voor legitimering van de manier waarop inbreng van inwoners doorwerkt in besluiten en beleid
2. Serieus nemen van inbreng van bewoners: ruimte maken voor meer inbreng van inwoners in het beleid en hier duidelijkheid over geven
3. Een digitale nieuwsbrief met aandacht voor uitleg / legitimering besluitvorming
4. Zowel ambtenaren als gemeenteraadsleden meer op locatie in gesprek laten gaan met de inwoners. Vervolgens samen plannen maken én uitvoeren.
5. Verkennend gesprek of simulatie met gehele raad over wat hun rol wordt als zij meer ruimte geven aan inwoners.